

Independent Evaluation Commission for assessing the integrity of candidates
for the position of member in the self-administration bodies of judges and prosecutors

Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția
de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor

Versiune redactată pentru publicare

OPINIE SEPARATĂ

depusă de către membrul Vitalie Miron, pe marginea deciziei nr. 6, privind evaluarea magistratului Angela Bostan, candidat la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, adoptată de către Comisie la data de 09.12.2022.

Examinând dosarul candidatului Judecător Angela Bostan, candidat la funcția de membru al CSM, Comisia prin decizia nr. 6 din 09.12.2022, a dispus:

„În baza art. 8 alin. (1), (2) lit. a), (4) lit. a) și b) și (5) lit. b), c) și d) și art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022, Comisia a hotărât că candidatul nu îndeplinește criteriile de integritate întrucât s-au constatat dubii serioase cu privire la respectarea criteriilor de integritate etică și financiară, ca rezultat fiind constatat faptul că acest candidat a eșuat evaluarea.”

Totodată, examinând materialele dosarului, probele prezentate și opiniile expuse, am ajuns la concluzia de a nu susține o astfel de decizie.

Atest, că concluzia regăsită în decizia motivată privind constatarea nepromovării evaluării, înglobează în sine existența unui dubiu serios cu privire la respectarea de către acest candidat atât a criteriilor de integritate etică, cât și a celor de ordin financiar. Consecvent, separat, urmează să mă expun pe marginea ambelor aspecte, după cum urmează:

1. *Sursa de fonduri pentru finanțarea apartamentului mamei candidatei regăsit în mun. Chișinău.*

- La data de 8 august 2018, mama candidatei, a achiziționat un apartament de 74,0 mp, în mun. Chișinău la un preț declarat de 973 500 MDL.

- Conform declarației pe propria răspundere prezentată în adresa Comisiei din numele mamei candidatei, acest apartament a fost achiziționat din banii obținuți de la 3 persoane distincte, fiind menționată contribuția personală a mamei candidatei, contribuția unui membru de familie care locuiește în afara țării și contribuția unei rude apropiate a candidatei care activează în afara țării de circa 17 ani.

- Conform aceleiași declarații, contribuția personală a mamei candidatei a fost posibilă datorită venitului realizat din vânzarea unui apartament situat în or. Cahul, cât și veniturile obținute din activitatea sa de întreprinzător desfășurată în bază de patentă.

Comisia a apreciat critic, ca fiind nefondate explicațiile privind economiile personale realizate de către mama candidatei în perioada anterioară achiziționării apartamentului vizat.

Menționez, că Comisia a supus examinării un contract de vânzare-cumpărare, care cert indică asupra faptului că mama candidatei a înstrăinat un apartament aflat în proprietatea sa, situat în or. Cahul. Respectiva tranzacție a avut loc la data de 01.08.2007, iar în rezultatul acestui transfer de proprietate, mama candidatei a obținut un venit în mărime de 108.756 MDL (est. 6,500 EUR).

Consecvent, explicația privind înregistrarea unui venit suplimentar de către mama candidatei, soldat din activitatea de întreprinzător în bază de patentă, raportat la perioada

de timp în care acesta ar fi fost realizat, de asemenea pare a fi plauzibilă și urma a fi luată în considerație la etapa adoptării deciziei de către Comisie.

În atare circumstanțe, consider, că mama candidatei avea capacitatea financiară care i-ar fi permis să contribuie la achiziționarea apartamentului din mun. Chișinău.

- În ceea ce privește contribuția financiară a unui membru de familie care locuiește în afara țării, a fost stabilit cu certitudine că în luna septembrie 2016, această persoană a efectuat un transfer bancar către mama candidatei, în mărimea de 6.300 EUR. Suplimentar, în conformitate cu declarația pe propria răspundere primită din numele persoanei menționate, aceasta din urmă, în vara anului 2017, fiind în concediu în Republica Moldova, ar fi donat personal mamei candidatei, suma de 3.000 USD.

Comisia a dat o apreciere critică acestor declarații, motivând că declarația pe propria răspundere nu este însoțită de documente justificative care ar confirma cele relatate de către persoana vizată și rămâne neclar dacă un astfel de sprijin financiar ar fi fost acordat în contextul achiziției apartamentului din mun. Chișinău.

Reiterez, că în conformitate cu informația deținută de către Comisie, mama candidatei în 2016 a obținut de la această persoană prin intermediul unui transfer bancar suma de 6 300 EUR. Totodată, urmează a fi menționat că în conformitate cu declarația pe propria răspundere această persoană a declarat că în lipsa copiilor proprii, mama candidatei și familia acesteia sunt unicele rude apropiate. În susținerea acestei afirmații fiind invocat și faptul, că anterior în legătură cu decesul unei rude comune, a renunțat la cota succesorală tot în folosul mamei candidatei. Toate aceste aspecte denotă o legătură strânsă între acest cerc de persoane, iar în atare circumstanțe, consider, că acest membru de familie avea capacitatea financiară și dorința necesară pentru a contribui la achiziționarea apartamentului din mun. Chișinău.

- În ceea ce privește contribuția financiară a rudei apropiate a candidatei, Comisia apreciază critic cele două declarații pe propria răspundere, primite din partea acestei persoane. De menționat, că într-adevăr, această persoană inițial a depus o primă declarație pe propria răspundere prin care a afirmat că contribuția pentru achiziționarea acestui apartament ar fi constituit suma de 30.000 EUR, dintre care 10.000 EUR cu titlu de economii persoanele, iar 20.000 EUR, fiind un împrumut de la o bancă străină. Confruntat însă cu faptul, că acest împrumut ar fi fost contractat după 8 luni din momentul efectuării tranzacției, ruda apropiată a candidatei a depus o nouă declarație pe propria răspundere. Conform acestei declarații, respectiva persoană a specificat că contribuția sa la etapa achiziționării acestui apartament ar fi constituit suma de 30 000 EUR, cu titlu de economii persoanele, iar împrumutul în mărimea sumei de 20.000 EUR, contractat ulterior, ar fi fost folosit pentru reparația acestui imobil, inclusiv achiziții de mobilier și a obiectelor de primă necesitate.

În cadrul audierilor publice, candidata a fost întrebată despre neconcordanțele regăsite în cele două declarații pe propria răspundere ale rudei sale apropiate. Explicația oferită se rezumă la faptul, că în prima declarație ar fi fost inserată o greșeală din motiv că ruda aproapată a acesteia locuiește o perioadă îndelungată în afara Republicii Moldova, ar avea probleme de exprimare, iar prima declarația a fost scrisă și transmisă candidatei în grabă. Consecvent, candidata a explicat în cadrul audierilor, că o dată ce respectiva greșeală a

fost identificată, au fost întreprinse acțiuni privind înlăturarea celei din urmă, și anume, a fost depusă o nouă declarație autentificată notarial, perfectată în Republica Moldova, explicație care de asemenea pare a fi plauzibilă.

În vederea elucidării aspectului abordat, urmează a fi menționat și faptul că candidata a prezentat Comisiei un extras din contul salarial al frudei sale apropiate. Conform informației prezentate, această persoană în perioada 02.05.2005 - 01.01.2022, ar fi realizat un venit în mărimea de 329 466 EUR, (*notă: perioada 02.05.2005 - 01.01.2018, venit realizat 246 514 EUR*). Respectiva informație prezintă un interes sporit din perspectiva faptului că această persoană, cu certitudine avea disponibile resurse financiare suficiente ce i-ar fi permis să contribuie la achiziționarea unui apartament pentru mama candidatei, în mărimea sumei declarate.

Art. 8 alin. (5), lit c) al Legii nr. 26/2022, prevede că pentru evaluarea integrității financiare a candidatului, Comisia de evaluare verifică modul de dobândire a bunurilor aflate în proprietatea sau posesia candidatului ori a persoanelor specificate la art.2 alin.(2), precum și cheltuielile legate de întreținerea acestor bunuri.

Art. 13 alin. (5) al Legii nr. 26/2022, prevede că se consideră că un candidat nu întrunește criteriile de integritate dacă s-a constatat existența unor dubii serioase privind conformitatea candidatului cu cerințele prevăzute la art. 8, care nu au fost înlăturate de către persoana evaluată.

Art. 12 alin. (4), d) al Legii nr. 26/2022, prevede dreptul candidatului de a prezenta în formă scrisă, date și informații suplimentare pe care le consideră necesare în vederea înlăturării suspiciunilor privind integritatea sa. La dosar, candidata a prezentat explicații și probe, în limita disponibilității, care ar veni să susțină cele declarate în declarațiile pe propria răspundere ale persoanelor care nemijlocit au participat la achiziționarea apartamentului din mun. Chișinău.

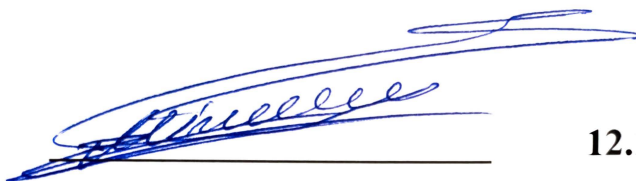
Prin prisma celor expuse, sunt în dezacord cu faptul că în privința acestui candidat ar exista un dubiu serios cu privire la respectarea criteriului integrității financiare regăsit la art. 8 al Legii nr. 26/2022.

2. *Încălcare etică privind participarea la Adunarea Generală a Judecătorilor din 27 septembrie 2019.*
 - Examinând acest aspect, Comisia a ajuns la concluzia că comportamentul și rolul pe care și l-a asumat acest candidat în cadrul Adunării Generale a Judecătorilor provoacă un dubiu serios (art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022) privind respectarea criteriului de integritate etică prevăzut la art. 8 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 26/2022, dubiu care nu a fost atenuat de către candidată.
 - Pe această cale, îmi exprim dezacordul cu această concluzie, ori în percepția mea pretinsa abatere imputată candidatei nu se regăsește la prevederile art. 8 alin. (2), lit. a) Legea nr. 26/2022.
 - În vederea evaluării comportamentului acestui candidat, raportat la aspectul integrității etice, consider că prezența, acțiunile și rolul asumat de către acest magistrat în cadrul

Adunării Generale a Judecătorilor desfășurate la data de 27 septembrie 2019, au fost exercitate în strictă conformitate cu prevederile Legii 514/1995 și nu denotă o abatere de ordin etic.

În lumina celor relatate, având în vedere că sunt în dezacord cu decizia propusă și susținută de majoritatea membrilor Comisie, am votat împotriva deciziei elaborate și am depus prezenta opinie separată, considerând că candidatul Judecător Angela Bostan, candidat la funcția de membru al CSM, întrunește criteriile de integritate regăsite la art. 8 din Legea 26/2022, drept consecință Comisia urma să constate promovarea evaluării respectivului candidat.

**Membru al Comisiei,
Vitalie MIRON**

12.12.2022

Comisia Pre-